

No, ako je to ipak istinito u Aristotelovoj filozofiji, zašto Aristotel u Anaksagorinoj filozofiji ismijava svoju vlastitu istinu? Navaljuje na Anaksagorine homeomerije, a svoje drži svetima. Što je to, naime, drugo, nego da je i on sam uspostavio sveukupnost iz homeomerija? Rabi li Anaksagorine diobe i riječi? U knjizi *O djelovanjima elemenata*, u desetom poglavlju: »Nazivam onim što ima analogne dijelove¹⁴, kao metale, zlato, bakar, srebro, kositar, željezo, kamen i drugo takvo, što god nastaje iz toga izdvajanjem, kao i meso i kosti što je u životinjama i biljkama.« A Anaksagora je rabio, kao i on sam u tom poglavlju, ova imena: ἐκκρινόμενον, izdvojeno i meso: »Kao što je iz mesa izdvojena voda.« Isti je bio nauk i jednog i drugog i Aristotel je iz takvog uspostavio sveukupnost u 12. poglavlju iste knjige ovim riječima: »Iz elemenata <nastaju> doista homeomerije, a iz njih, kao iz materije, sva djela prirode.« Nije, dakle, s pravom Anaksagoru napadao Aristotel, podjednaki sudionik u istom nauku i njegov graditelj.

Ali na trećem mjestu isti muž ismijava istog muža: »Nije ispravno to što uzima nastajanje od onog istoobličnog.« A on sam taj nauk također kao i prije, grabi u 5. poglavlju 1. knjige *O nastajanju*: »Doista nastaje jednostavno jedno iz drugog, kako je utvrđeno u drugome, i od nečeg što postoji aktualno ili iste vrste ili istog roda, kao što <nastaje> vatra od vatre i čovjek od čovjeka.« To je sasvim i Anaksagorino i Aristotelovo učenje, koje Aristotel napada kod Anaksagore, a kod sebe hvali.

¹⁴ Ono što ima analogne ili slične dijelove – etimološko je značenje pojma homeomerija.